

УКРАЇНСЬКИЙ
НАРОДНИЙ
ФОНД

1953

*Ukrainian National
Fund Drive*

ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР
Президент З'єдинених Штатів Америки

УКРАЇНЦІ Й УКРАЇНКИ!

Український Конгресовий Комітет проголошує відкриття четвертого оперативного року Українського Народного Фонду.

За нами три роки існування та праці Фонду.

В 1950 році збіркова акція дала . . .	\$ 102,215.74
В 1951 році " " . . .	128,963.79
В 1952 році " " . . .	136,268.97

Разом за три роки \$ 367,448.50

Правда, і в цьому, третьому, році нам не пощастило зібрати 250,000 доларів, як це запланував ще Четвертий Конгрес Американських Українців у Вашингтоні, однак підсумки за три роки проречисто свідчать, що українське суспільство зі зрозумінням та свідомістю ваги ставиться до справи Українського Народного Фонду.

НА ЦЬОМУ МІСЦІ УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ СКЛАДАЄ ЩИРУ ПОДЯКУ ВСІМ ГРОМАДЯНАМ І ГРОМАДЯНКАМ, ЩО ВПЛАТИЛИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ЗА 1952 РІК. ЗОКРЕМА Ж ВИСЛОВЛЮЄ СВОЄ ПРИЗНАННЯ ВСІМ ФІЛІЯМ І ВІДДІЛАМ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ, А ТАКОЖ ВСІМ НАЦІОНАЛЬНИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ В АМЕРИЦІ, ЯКІ СВОЄЮ ЗБІРНОЮ ПРАЦЕЮ ПРИЧИНИЛИСЯ ДО ЗРОСТУ ЖЕРТВЕННОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ.

Загально відомо, що зібрані фонди йдуть на найпотрібніші та невідкличні українські національні потреби, а саме: а) політично-визвольні, б) культурно-наукові і в) гуманітарно-допомогові (залишенцям). А кожна сума витрачається на підставі належних постанов і перевіряється контрольними органами.

УКРАЇНЦІ Й УКРАЇНКИ!

І нині, в четвертому році існування Українського Народного Фонду, знову звертаємось до Вас із закликом:

**СКЛАДАЙТЕ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ЗА 1953 РІК!
ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЛАТНИКІВ ТА ЖЕРТВОДАВЦІВ
ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ!**

ПОДБАЙТЕ, ЩОБИ ДО ЗБІРКОВОЇ АКЦІЇ ПРИЛУЧИЛИСЯ ВАШІ ЗНАЙОМІ, БЛИЖЧІ Й ДАЛЬШІ СВОЯКИ!

Громада — великий чоловік, з'осередження сил в одній установі — велике діло і Ви самі бачите, що впродовж трьох літ ми змогли зібрати й видати на українську справу 360,000 доларів! А це вже поважний гріш! Хоч ми, українці, знаючи свої сили й можливості, уважаємо, що це — замало, але чужинці відзначають великий осяг нашої жертвенности.

Всі наші національно-політичні маніфестації, демонстрації та інші виступи в обороні прав Українського Народу на вільне й самостійне державне життя, видання різних публікацій та підтримка наших політичних, культурних і наукових установ, допомога нашим братам-залишенцям, дітям, хорим, інвалідам — все це могло статися лише завдяки тому, що маємо свій власний Народний Фонд!

ВЛАСНИМИ СИЛАМИ ПОКРИВАЄМО ВСІ КОШТИ НА ПОТРЕБИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРАЦІ І ПОЧУВАЄМО СЕБЕ ГІДНО Й НЕЗАЛЕЖНО!

Тому на цьому місці Український Конгресовий Комітет з найбільшим признанням підносить заслуги тих наших жертвенних громадян-патріотів, які серед праці та своїх турбот, не забувають за національну справу, за свого потребуючого брата та про святий обов'язок підтримати визвольні змагання героїчного Українського Народу.

З вірою в добрі успіхи, при Божій Помочі, починає Український Народний Фонд ч е т в е р т и й рік своєї праці!

Червень, 1953 р.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ

ЧОМУ Я ПЛАЧУ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК?

Скажу Вам щиро: не тільки тому, що кожний свідомий українець повинен його платити.

Але також ради свого доброго настрою, ради свого задоволення.

Ось уявіть собі: я опинився десь за морями — океанами, в далекій Америці, стою тут біля станка, працюю для родини. Але коли я читаю український часопис, читаю про працю наших установ та організацій, про наші різні пляни й заходи, то я вважаю й себе учасником всього того життя, я маю внутрішнє задоволення, що й мій цент десь там допоміг скликати якусь конференцію, видати книжку, чи передістався, мов малий ясний промінчик, до табору залишенців.

DEAR FRIENDS:

THE UKRAINIAN NATIONAL FUND is now entering its fourth year of operation and we are appealing to you once again to support this worthy drive.

We believe that if you examine the record of achievement of the Fund you will agree that it is deserving of the support of every Ukrainian-American. The money donated by you in the past helped many people in many ways and has been of invaluable aid in spreading the truth about Ukraine.

The Ukrainian Congress Committee of America whose work and achievements you have been reading of almost daily in the Ukrainian and American newspapers operates on money from the Fund. Students, scholars, the needy are helped by the Fund.

We are asking for a donation of \$10.00 for this year. This modest sum is equal to twenty cents a week. Surely our appeal is not extravagant and we urge to send your contribution, be it great or small, as soon as possible.

*THE UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE
OF AMERICA*

**UKRAINIAN NATIONAL FUND
Ukrainian Congress Committee
of America**

**P. O. Box 721 Church Street Annex
New York 7, N. Y.**

THE UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE THROUGH THE SUPPORT OF THE UKRAINIAN NATIONAL FUND — HAS ACHIEVED THE FOLLOWING IN THIS PAST YEAR:

... the distribution of 250,000 copies of articles, speeches and statements reprinted in the Congressional Record on Ukrainian affairs — an increase of 150 thousand over last year;

... the publication of the *Ukrainian Quarterly*, widely read in libraries, schools and scientific institutions, and the *Ukrainian Bulletin* distributed broadly throughout the United States, Canada and Europe;

... the distribution of important books such as Roman Smal-Stocki's *The Nationality Problem of the Soviet Union*, John Reshetar's *The Ukrainian Revolution*, *Ukrainian Arts* published by the UYL-NA, Nicholas Prychodko's *One of the Fifteen Million*, and many others;

... the publication of two very important compilations of documents — the *Massacre in Vinnytsia*, a description of the brutal death of 10,000 Ukrainians, and the *Golgotha of Ukraine*, eye-witness accounts of the artificial famine of 1932-1933 which reduced the Ukrainian population by 6 million;

... successful support of a resolution in the House of Representatives to establish diplomatic relations between the United States and the Republics of Ukraine and Byelorussia; a special sub-committee of the House conducted hearings on the resolution which were subsequently published by the United States Government Printing Office;

... representation of Ukrainians at various conferences and functions sponsored by other American organizations such as the All-American Conference to Combat Communism, the National Conference on Citizenship, the Foreign Policy Association and the Federal Civil Defense Administration.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПРО КОНТРОЛЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ та УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Отсим подається до загального відома, що 16. травня 1953 р., в бюрох Українського Конгресового Комітету, Контрольна Комісія перевела ревізію Українського Народного Фонду та Українського Конгресового Комітету.

Контролю переводили члени Контрольної Комісії: п. п. Євген Рогач (Філадельфія), Іван В. Іванчук (Дітройт), д-р Володимир Галан (Філадельфія), п-ні Стефанія Пушкар (Філадельфія), Михайло Скрабут (Ембрідж) та Іван Винник (Нью Йорк). Неприсутній п. Є. Новицький (Нью Йорк).

Члени Контрольної Комісії обрали Президію в такому складі: Іван В. Іванчук — Голова, Євген Рогач — Заступник Голови і Стефанія Пушкар — Секретар.

1. На основі переведеної контролю Українського Народного Фонду, стверджується:

Усі книги та квіти були точно перевірені. Книговодство є ведене точно та переглядно.

На підставі книжок та банкових звітів констатовано, що протягом 1952 ділового року до Народного Фонду вплинуло:

Від окремих осіб (платників Нац. Датку і жертводавців . . . . .)	\$ 106,847.00
Від організацій	\$ 8,984.56
(З того Укр. Нар. Союз вплатив 2.500 дол., Укр. Робітничий Союз 500 дол., Укр. Народна Поміч 100 дол., — інші організації дрібніші суми).	
Зі збірок („Коляда” та інші)	\$ 20,437.41

Разом \$ 136,268.97

З цієї суми відчислено на адміністративні видатки 20%, себто — 27,253.79.

Сума, що підлягає розподілові між головними українськими установами — на працю політичну, культурну та гуманітарну . . . . . \$ 109,015.18

2. Того ж 16. травня Контрольна Комісія, у вищенаведеному складі перевела також контролю рахівництва й діловодства Українського Конгресового Комітету за 1952 рік.

По переведенні перевірки усіх виплат та виплат, по перегляненні всіх квітів, прилог та банкових звітів, стверджується, що книговодство Українського Конгресового Комітету ведене точно й переглядно.

Кінцевий білянс УККА на день 16 квітня 1953, включно, замикається позиціями:

П Р И Х О Д И :

З попереднього року	7,511.56	
Членські вкладки	5,967.00	
Видання (УКвартальник та УБюлетень)	1,859.19	
Різне (видання, 5. Конгрес, тощо)	14,058.44	
З Народного Фонду за 1951	11,256.02	
за 1952	37,804.00	
Переходові суми	3,126.66	81,582.87

Р О З Х О Д И :

Платні	5,088.58	
Подорожі	5,589.36	
Винайм льокалю, соц. забезп.	5,886.70	
Політична акція	33,981.04	
УКвартальник	10,616.01	
УБюлетень	11,065.64	
Інвентар (машини до пис. шафи)	375.75	
Різні (гроші, надіслані до Н. Фонду)	2,572.99	
Переходові суми	3,069.00	78,245.07

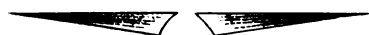
С а л ь д о   3,337.80

Цю суму Контрольна Комісія знаходить на чековому конті в банку.

В сумі на політичну акцію — 33,981.04 знаходяться: видання та розсилання рекордів Сенаторів та Конгресменів, удержання Секретаріату Пан-Американської Української Конференції, розсилання політичної літератури, удержання станиці у Вашингтоні тощо.

За Контрольну Комісію:

(—) Іван В. Іванчук, голова   (—) Стефанія Пушкар, секр.

Я вітаю Народний Фонд, бо через нього також і я беру участь у великім визвольнім змаганні мого Народу!

ДОТАЦІЇ, УДІЛЕНІ З УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ ЗА 1952 Р.

Згідно зі ствердженням Контрольної Комісії з дня 16. травня 1953 року, розподілові підлягала сума \$ 109,015.18.

З цієї суми, на підставі ухвали Ради Директорів Українського Конгресового Комітету, одержали дотації та допомоги наступні українські установи та організації:

Український Конгресовий Комітет Америки	56,168.18
Українська Національна Рада, Мюнхен (Нім.)	9,854.—
ЗП Української Головної Визвольної Ради, Мюнхен (Нім.) для УПА	9,750.—
Злучений Український Американський Допомо- вий Комітет (ЗУАДК)	15,000.—
На Дім Української Культури в Нью Йорку (Нау- кове Т-во ім. Шевченка)	7,300.—
Наукове Товариство ім. Шевченка	500.—
Українська Вільна Академія Наук	500.—
Український Вільний Університет (Мюнхен)	650.—
Український Технічно-Господарський Інститут, (Мюнхен)	250.—
Український Технічно-Господарський Інститут Нью Йорк	100.—
Українська Шкільна Рада (Нью Йорк), в тім \$ 300.— на З'їзд представників українських шкіл і курсів в ЗДА	1,100.—
Союз Українських Студ. Орг. в ЗДА	1,000.—
Комісія Допомоги Українському Студентству КОДУС, (Мюнхен-Париж)	1,000.—
Центральний Союз Українського Студентства Париж	300.—
Курси Українознавства в Нью Йорку	200.—
Видання Української Енциклопедії Н. Т. Ш. (Париж).	700.—
Центральне Предст. Укр. Еміграції в Німеччині Об'єднання б. Вояків Української Армії (для інвалідів)	643.— 1,350.—
Спілка Української Молоді Америки (СУМА)	400.—
Українське Товариство „ПЛАСТ”	400.—
Український Хор „ДУМКА” (Нью Йорк)	400.—
Об'єднання Мистців Українців	400.—
Видання інформаційної літератури	800.—

Журнал „Україна”, німецькою мовою, Мюнхен	100.—
Т-во Укр. Студ. Кат. „Обнова” у Мадриді, Іспанія	50.—
Одноразова допомога потребуючим студентам .	100.—

Разом \$ 109.015.18

Як бачимо, поза Конгресовим Комітетом, більше як 20 українських установ та організацій — в Америці та Європі — одержали з Народного Фонду різні суми, яко дотації й допомоги на свою працю. Між ними — інституції та організації політичні, культурні, допомогові. Серед культурних, — бачимо майже всі наші установи: найвищі наукові, загально-освітні, нарешті, студентські, організації молоді і т. д.

В цьому — те велике загально-національне значення, яке має Народний Фонд.

Розуміється, не можна й говорити, оскільки ці допомоги скромні супроти тих великих і широких завдань і потреб, які має кожна з названих вище інституцій.

Так само, треба мати на увазі, що існують й інші організації та потреби, дуже важливі, які вимагають для своєї праці навіть не тисяч, а десятків тисяч, як, напр., Капеля Бандуристів, українське шкільництво, видавництва і подібні.

Платники й жертводавці Народного Фонду можуть мати велике задоволення, бачучи наочно, куди, яким інституціям та на які потреби пішли їхні гроші.

Але, разом з тим, це Фінансове Звідомлення також наочно показує, оскільки збірки Народного Фонду ще недостатні і яка існує крайня потреба, щоби Фонд зріс принаймні у кілька разів. А це — цілком можливе, бо поза Фондом перебувають маси наших людей, що не беруть участі в цій загально-національній установі.

Тому — завданням наших Платників та Жертводавців — познайомити наше громадянство із цим Звідомленням Народного Фонду, вказати на той шерог українських установ та організацій, що, при сприятливих умовах, могли б свою працю поширити у багато разів та закликати це громадянство до сповнення свого національного обов'язку!

Звичайний Національний Даток становить 10 дол. річно. Його платять всі українці й українки від 18 року життя, що мають самостійний заробіток.
Вищий Даток — 25 і 50 дол. річно платять бизнесмени, професіоналісти і взагалі особи з кращим заробітком.

Wasył Mykytura
12451 Pebble Beach Dr.
Sun City, AZ, 85351-3201
U.S.A.

ВЕЛИКА ПОДІЯ В ЖИТТЮ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ — П'ЯТИЙ КОНГРЕС

Як відомо, — 4.-6. липня 1952 року, в Нью Йорку відбувся П'ятий Конгрес Американських Українців.

На Конгрес прибуло 799 делегатів від 595 українських організацій Злучених Держав Америки, а також багато почесних гостей — високих американських державних мужів і політиків та українських громадян.

Конгрес був направду величавий. Відбуваючи свої наради три дні, обговорив багато справ і прийняв низку важливих постанов та резолюцій.

ОСКАР ЧЕПМЕН,
Секретар (Міністр) Внут-
рішніх Справ ЗДА.

Пані ІНДІЯ ЕДВАРДС,
віце-през. Нац. Комітету Аме-
риканської Демократ. Партії.

Конгрес був великим політичним успіхом українців.

Тодішній Президент Америки, Г. Труман, зволив надіслати Конгресові свій письмовий привіт.

Також на Конгресі виступили з привітаннями та важливими промовама високі достойники й видатні діячі американського політичного життя, а саме Оскар Чепмен — секре-

тар (міністр) внутрішніх справ ЗДА, Джозеф С. Міні, законодавчий асистент в кабінеті б. Президента Г. Трумана, адмірал Ален Кірк — тодішній Голова Американського Комітету для Визволення Народів Росії, Пані Індія Едвардс, віцепрезидент Національного Комітету Американської Демократичної Партії, Ген.-Ляйтенант Леслі Л. Гровс, б. шеф атомового „Мангаттан-Прокт” та представник міста Нью Йорку п. М. Горовіц.

Платники й Жертводавці Народного Фонду можуть бути горді, що своїми датками й пожертвами уможливили скликання цього парламенту. Правда, треба зазначити, що місцеві українські організації допомогли Конгресові своїми членськими внесками, а делегати Конгресу й своїми приватними видатками.

... Я радий, що на відкриття своєї конвенції Ви вибрали свято Дня Американської Незалежності. Бо велике послання Дня Незалежності є посланням надії для гноблених народів в цілому світі та пригадкою, що ярмо тиранії не триває вічно.

... Нація, яка розпачливо тужить за волею, знаходить співчуття і і приязнь в Америці. Цей факт має найглибше значення для цілого світу. Бо він означає, що справа волі не є залишена на призволяще. Воля є неподільна, і так довго, доки денебудь в світі існує вільна суспільність, на неї можуть покласти надію вільні люди в цілому світі. Бо струя в людських справах пливе в напрямку більшої волі для всіх, не зважаючи на довгі тіні, що їх кидають деспоти і гнобителі. І коли ми в Америці бачимо нарід з великою традицією волі, ми інстинктивно пропонуємо тому народові нашу приязнь.

... Сьогодні є річниця нашої незалежності, як нації. Тому, що ця незалежність така цінна для нас, ми змагаємо до спільноти з усіма вільними людьми в світі, щоб незалежність націй далі існувала, та щоб постала світова спільнота, в якій вільні люди не потребували б вести війни впродовж кожної генерації, щоб відбивати бруталну силу.

(Із знаменної промови п. Оскара Чепмена на 5. Конгресі Американських Українців).

5-й КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ У НЬЮ ЙОРКУ, 4-6 ЛИПНЯ 1952 Р.

УКРАЇНЦІ ЗАТАВРУВАЛИ ТЯЖКИЙ ЗЛОЧИН БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ МОСКВИ — ГОЛОД НА УКРАЇНІ В 1933 Р.

РОКИ 1952-1953 В ЗДА БУЛИ ПІД ЗНАКОМ ЖАЛІВНИХ МАНІФЕСТАЦІЙ З ПРИВОДУ 20-ЛІТТЯ ШТУЧНОГО ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ

За почином Українського Конгресового Комітету, по всіх більших містах Америки українці достойно відзначили ці сумні роковини. Відбулися богослужби й панахиди в церквах, прилюдні демонстрації, походи.

Конгресовий Комітет, у зв'язку з цією акцією, видав і широко розіслав політичним чинникам ЗДА та інших держав світу дві брошури англійською мовою, а саме:

ГОЛОД НА УКРАЇНІ та ЗЛОЧИН У ВИННИЦІ

Особливо величава маніфестація відбулася в м. Нью Йорку, де в поході взяло участь біля 15,000 українців. Уся американська і чужинна преса подала статті та вістки про цей протест українців.

Нижче подаємо світлини деяких маніфестацій.

Українці м. Омаха розгромадно маніфестують.

ОБРАЗКИ З ЖАЛІБНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ—ПРОТЕСТУ В НЬЮ ЙОРКУ

ЧОЛО МАНІФЕСТАЦІЇ.

Похід провадять — грендмаршал маніфестації адв. С. Ярема,
зліва — маршал маніфестації В. Бакад.

В першому ряді походять (зліва направо): Голова Об'єднаного К-ту
Організацій м. Нью Йорку — П. Кучма, генерал Армії У.Н.Р. О. Загред-
ський, Голова Представництва Укр. Національної Ради в ЗДА — д-р С.
Витвицький, Заступник Голови УККА — Дм. Галиччін і Заступник Голови
Маніфест. Комітету Я. Гайвас.

З боків — асистенти Маніфест. Комітету — В. Косаревич-Косаренко
(зліва) і І. Дубиниць (зправа).

Американсько-українські ветерани м. Нью Йорку та околиць маніфестують під прапорами.

Українські діти також взяли участь в протиголодовій маніфестації.

ВАЖЛИВА ПОЛІТИЧНА ПОДІЯ

СВІДЧЕННЯ В СПРАВІ НАВ'ЯЗАННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ЗНОСИН З'ЄДНАНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ З УКРАЇНОЮ Й БІЛОРУССІЮ

Ця важлива подія відбулася 14. липня 1953 року. Як відомо, визначний Конгресмен Лоренс Смит, з Вісконсін, — зголосив у Палаті Репрезентантів резолюцію про встановлення дипломатичних стосунків ЗДА з Україною й Білоруссю, себто, щоби Америка могла мати своїх послів у Києві та Мінську, а Україна та Білорусь — у Вашингтоні.

Старанням Українського Конгресового Комітету, а передовсім Голови Комітету, проф. Д-ра Л. Добрянського, організовано свідчення в цій справі перед Спеціальною Комісією Закордонних Справ Американського Конгресу у Вашингтоні, під головуванням Конгресменки пані Френсіс Болтон.

Із вичерпними й ґрунтовними свідченнями виступили: адмірал Американської Фльоти А. Менц, проф. Д-р Кларенс А. Маннінг, проф. Колумбійського Університету в Нью Йорку, далі — п'ять професорів-українців, що викладають в американських університетах — проф. д-р О. Грановський, Мінн., проф. д-р Л. Добрянський, Вашингтон, Д. К., проф. д-р М. Паш, Нотр Дейм, Инд., проф. д-р Д. Решетар, Принстон, Н. Дж., проф. д-р Р. Смаль-Стоцький, Милвоки, Віск. та представник Білоруського Конгресового Комітету — д-р М. Щорс.

Це був визначний акт і великий крок вперед в наших політичних змаганнях в Америці. Бо це вперше відбулося засідання Комісії Закордонних Справ Американського Конгресу, присвячене Україні та нашій посестрі — Білорусі.

Заля нарад була виповнена журналістами і представниками поневолених народів. Свідченням прислухалася також делегація Австралійського Парляменту.

Зізнання вже появились друком в книзі Американського Конгресу (112 ст) і залишаться, як важливий документ на майбутнє.

Українські громадяне можуть пишатися цим великим політичним успіхом, а платникам Національного Датку належить признання за уможливлення цієї важливої акції.

Нижче подаємо світлину осіб, що брали участь у цьому поважному акті.

УЧАСНИКИ СВДЧЕННЯ

Сидять, зліва направо: Голова УККА, проф. д-р Л. Добрянський, автор резолюції про нав'язання взаємин Конгресмен Лоренс Смит і проф. д-р Смаль-Стоцький.

Стоять, зліва направо: проф. д-р О. Грановський, проф. д-р К. А. Маннінг, представник Влоруського Конгресового Комітету, д-р М. Щорс, Адмірал Американської Фльоти А. Менц, проф. д-р Д. Решетар і проф. д-р. М. Паши.

**FAVORING EXTENSION OF DIPLOMATIC RELATIONS
WITH THE REPUBLICS OF UKRAINE
AND BYELORUSSIA**

**HEARING
COMMITTEE ON FOREIGN AFFAIRS
HOUSE OF REPRESENTATIVES
EIGHTY-THIRD CONGRESS
FIRST SESSION
BEFORE THE
SPECIAL SUBCOMMITTEE
ON
H. Con. Res. 58**

**FAVORING THE EXTENSION OF DIPLOMATIC RELATIONS
WITH THE REPUBLICS OF UKRAINE AND
BYELORUSSIA**

—
JULY 15, 1953
—

Printed for the use of the Committee on Foreign Affairs

UNITED STATES
GOVERNMENT PRINTING OFFICE
WASHINGTON : 1953

36746

**Наголовна сторінка офіційного видання в справі резолюції Ч. 58,
про нав'язання дипломатичних взаємин між З'єдиненими Держави
нами Америки й Україною та Білоруссю.**

СЕНАТОРИ Й КОНГРЕСМЕНИ З'ЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ В ОБОРОНІ УКРАЇНИ

Український Конгресовий Комітет і ціле українське суспільство в Америці і у світі, з великою вдячністю повинні відзначити те глибоке зрозуміння, прихильне відношення і шляхетну поміч, яку дістала українська справа в Америці з боку численних репрезентантів американського політичного життя, — головню Сенаторів і Конгресменів.

Ця увага й поміч виявилася головню в тому, що ці провідні мужі не відмовилися зголосити до рекордів (протоколів) Сенату й Палати Репрезентантів такі чи інші виступи і заяви в українській справі, що мали місце підчас українських маніфестацій, академій чи при інших нагодах.

Були це виступи окремих Сенаторів і Конгресменів, а також промови з різних нагод Голови Українського Конгресового Комітету, проф. д-ра Л. Добрянського.

Відповідні рекорди, за згодою поодиноких Сенаторів і Конгресменів, Український Конгресовий Комітет замовляв у Державній Друкарні, у Вашингтоні, в десятках тисяч примірників, після чого вони розсилались політичним і громадським діячам та представникам культури й преси не тільки в межах Америки, але й по цілому світі.

Таким чином, за останній рік поширено поверх 300,000 листів, розісланих індивідуально, що несли у світ правду про Україну.

Не маючи змоги у цій малій брошурі зазначити вдячно імена всіх політичних та громадських діячів-американців, що виказали в останніх часах свою велику прихильність до української справи, подаємо нижче світлини бодай кількох наших шляхетних приятелів.

Український Народний Фонд — немов наша збройна сила
— Українська Армія. А я не хочу бути дезертиром.

SENATOR H. ALEXANDER
SMITH
of New Jersey

"...The yearnings of the Ukrainian people for independence and freedom over a period of many years of suffering have been the forerunner of a great wave of nationalism which in the post-war years has been affecting the entire world.... People were meant by the Great Design to be free and yet live together... The yearnings of the Ukrainian people for their freedom is an expression of their recognition of these eternal truths..."

(Excerpts from the address at the Fourth Congress of Americans of Ukrainian descent, held on November 5 and 6, 1949, in Washington, D. C.).

HAROLD E. STASSEN
President of the University
of Pennsylvania

"...A set of specific long-range goals should be established—goals which are right and sound and have strong appeal. These might well include the following:

The establishment of separate national sovereignty and true independence for the Ukraine, Estonia, Latvia, Lithuania, Poland, Czechoslovakia, Rumania, Bulgaria and Hungary..."

(Round the World Report, delivered on January 15, 1951, over the American Broadcasting Company Network in Washington, D. C.).

REPRESENTATIVE
CHARLES J. KERSTEN
of Wisconsin

"... The underground Ukrainian, Lithuanian, Georgian, and other resistance groups are already an active force against the Communists... The American people have always been ready to assist the downrodden and oppressed..."

(Excerpts from the statement in the House of Representatives on May 9, 1951).

SENATOR
GEORGE A. SMATHERS
OF FLORIDA

"... We here in United States, and people elsewhere in the world who believe in personal freedom and democracy, must be ready to assist the Ukrainians and all those like them in their efforts to throw off the chains of slavery..."

(Excerpts from the statement in the Senate of the United States on Oct. 17, 1951).

УКРАЇНСЬКА КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

Хто не знає Української Капелі Бандуристів ім. Шевченка? — Хто не чув її чудової гри? — Хто не читав про величезні успіхи Капелі серед чужинців?

Капеля — найкраща репрезентація Вільної України перед світом, найліпший інструмент української політичної пропаганди.

А, тим часом, на наш сором, Капеля роками мовчить . . .

Ні, не мовчить . . . Вона зібралася з силами, знайшла розуміння й допомогу серед чужинців і ось — тріумфально виступає по блискучих залах Америки й Канади. Вона несе в маси ім'я України, прихилиючи серця людей до нашої Батьківщини.

Щоб можливо краще допомогти Капелі, Український Конгресовий Комітет обняв протекторат над її мистецьким турне і проголосив заклик до українського громадянства в Америці, запрошуючи його виказати Капелі в її подорожі сердечне прийняття й допомогу.

Але . . . об'їде Капеля маленьку частину Америки й Канади, і . . . знову члени Капелі, ці носії високого національного мистецтва, примушені будуть вернутись до своїх станків по фабриках у Дітроїті.

І знову завмре українська пісня, як засіб пропаганди . . .

Найкраще було б, щоб Капеля діяла безперервно. Але для цього треба, щоби кожний з нас виконав свій громадський обов'язок, надсилаючи Національний Даток. Тоді знайдуться засоби для постійної праці Капелі, тоді не будемо мати викидів сумління, що закопали у землю талан, Богом даний Україні.

Тут містимо фото нашої Капелі, на чолі з її мистецькими провідниками — Григорієм Китастиєм і Володимиром Божиком.

Спочатку зложи Національний Даток, а тоді — критикуй!

НАША ДУМА, НАША ПІСНЯ — НЕ ВМРЕ, НЕ ЗАГІНЕ...

Славна Українська Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка у 30-ту річницю свого існування. Керівники Капелі сидять у першому ряді: перший зліва, Г. Китастий, перший справа, В. Божик.

І ТІ, ЩО ЖЕРТВУВАЛИ НА „КОЛЯДУ” Й „ПИСАНКУ” ДЛЯ ЗАЛИШЕНЦІВ, УЧИНИЛИ ВЕЛИКЕ ДІЛО ЛЮБОВИ ДО БЛИЖНЬОГО

Різдвяна „К о л я д а” й Великодна „П и с а н к а” належать до наших шляхетних стародавніх звичаїв.

Різдво Христове й Великдень — загально-християнські і спеціально наші — великі українські свята.

У ці свята, коли сидимо в родинному колі, за накритим столом, згадуємо й наших братів та сестер, що позбавлені такого святкування і потребують нашої помочі.

Всі люде охоче жертвують від щедрот своїх і від щирого українського серця.

Нижче містимо кілька світлин з таборів у Німеччині, що так нам знайомі. Для нас вони стали вже епізодом, а для багатьох братів наших залишились постійним місцем мешкання, — можливо й до кінця життя.

**Новий Ульм. Дитячий садок — наша мила дівтора.
Ще багато її розкидано по закутках Німеччини...**

І на чужині хочеться справити Великдень... Напекли пасок...

До нового табору, на нове життя...

І ТІ, НАИБІДНІШ, ПЛАТЯТЬ ДАТОК

Листи Народного Фонду широко розходяться по Американській Землі і нерозпадаються до таких громадян, що не мусіли б платити Національний Даток. Це здебільша люди старі, хворі чи безробітні. Однак, треба відзначити, як особливо шляхетну рису, що ці наші старі громадяне майже ніколи не залишають без відповіді листа чи заклику Народного Фонду.

Позатим взагалі Народний Фонд дістає багато зворушливих листів, що свідчать про високий патріотизм та почуття національної гідності у наших людей.

Нижче подаємо кілька світлин цих листів.

Лист:

до Українського Комітету
Гроші вас! Дороге шановне
панство, вибагненя для
мене, з запізненням, україн-
ського національного фонду,
бо я знаю, що це є обов'язок
кожного свідомого українця, вт-
латити національний фонд, але
ти я, як новоприбулий емігрант,
працюю на фармі, від ноги до
ноги, а заробіток маю 25 дол
на тиждень, маю жінку і 2 дітей,
так нероз серце крадьось, як
прочитано в газеті, про націо-
нальний фонд

„Я знаю, що це є обов'язок кожного свідомого українця“...

Похитало вас дамок
100 Ботол Сілля не можу
Ел Фрабріці не робити
В'я том Старій Мелот 6 р.
то ми Фрабріці не дадут
роботу
Здоров'я
Радості

Наші старі американці уважають ділом чести відповісти на кожного
листа.

По, ако вам делігем
іло засилало на ціо по. м. м.
Ратно то дум, іл бо. т. ло
за. ра. в. м. ч. о. в. д. р. о. б. м. о. 60 д. р.
Міжко то мені стор. нов
на хар. н. і. по. м. і. ви. д. р. ат. в. м.

Лист, що говорить сам за себе.

ЗАЛЕЖИТЬ ВІД НАС!

Український Народний Фонд починає свій сезон. Цей сезон — осінь—зима.

І Фонд нагадує:

УКРАЇНЦІ! УКРАЇНКИ! ПРИЙШОВ ЧАС СПЛАТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ЗА 1953 РІК!

Це уже четвертий раз починає Народний Фонд свій діловий рік.

Який то він буде?

Властиво, такого питання не повинно існувати. Це му-сіла б бути справа не відгадувань-міркувань, лише обрахунку. За статутом Фонду — скільки працюючих українців, стільки разів по 10 доларів Національного Датку!

І уже не раз в писаннях з приводу Фонду зазначалося, що міг-би він виносити у ЗДА — один мільйон доларів.

Бо є тут не менше, як 100.000 свідомих Українців, — Українців, що заробляють тижнево від 30 до 100 доларів і для яких уділити 20 центів тижнево на громадську справу (10 доларів на рік) не є жадна жертва, жадна трудність, жадна кривда.

Для них — жадна жертва, а для української справи — величезна поміч.

Подумати тільки: ми, тут, у Злучених Державах Америки, цілком легко можемо мати річно — **ОДИН МІЛЬЙОН** доларів!

І, одначе: маємо лише десятю частину того! Признаймося: ми дуже любимо нарікати на ворогів, на перешкоди, на труднощі.

Але в даному разі — ні ворогів, ні перепон, ні труднощів!

Тільки ми, ми самі, завдаємо собі найбільшої кривди. Ми самі добровільно зменшуємо свої сили. І то зменшуємо не аби як, а в десять разів!

Можемо мати **МІЛЬЙОН**, а маємо 130 тисяч!

Що ж робити?

Звичайно, бракує доброї організації збірок.

Але залишається основне: громадянин, людина. Це ж він, цей громадянин, може й читач цього заклик, не виконув свого обов'язку.

І що цікаво: не виконує не зі злої волі, навіть не зі скупости, але з байдужности і легковажности.

Серед клопотів біжучого дня, не має хвилини, щоби подумати:

Це-ж ніхто, тільки я, безперечний патріот, завдаю своїй справі найдошкульнішого удару.

Це-ж я, свідомий українець, в десять разів зменшую силу нашого руху і наших змагань.

Це-ж не „вороженьки”, — тільки я сам роблю так, щоби голос України було в світі якнайменше чути, щоби культура наша, література та наука — хиріла й завмирала і щоби наш чоловік в біді — українець, не мав іншого виходу, тільки гинути.

Це-ж я причиняюсь до того, що, замість мільйону, ми маємо тільки сто тисяч!

Славний англійський адмірал Нельсон, перед морським боєм з Наполеоном, кинув своїм бійцям гасло:

Англія певна, що кождий виконає свій обов'язок!

І переміг!

І нашим гаслом хай буде:

Україна певна, що кождий виконає свій обов'язок.

А переможемо!

До Народного Фонду пишуть...

*Українкем Гомбрес.
щит Віт! Отримав закорпою
Ваш Дякую, & так само погувало
щит Окраїнцем то засилоло
моги Ордур на десіт дучарів*

Зістало зновжаною.

Звичайно, я можу ухилитись від Національного Датку — і ніхто мені нічого не зробить. Але як виглядав би я перед власним сумлінням? І чого вартий мій патріотизм?

ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

1. **УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД** — це є Центральна Фінансова Установа при Українському Конгресовому Комітеті, що діє на цілому терені З'єднаних Держав Америки і має своєю метою мобілізацію й концентрацію народної жертвенности на допомогу визвольній боротьбі за Україну та на організацію українського національного життя в З'єдинених Державах Америки.

2. **НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК** складають усі Українці й Українки, від 18 року життя, що мають самостійний заробіток. Це — справа національної свідомости, політичної зрілости й особистого сумління кожного громадянина.

3. Є ТРИ РОДИ Національного Датку. Річно складають: а) по 10 доларів особи, що мають звичайний постійний заробіток; б) по 25 доларів — особи з кращим заробітком і в) по 50 доларів бизнесмени, професіоналісти та заможні особи.

4. Національний Даток і пожертви можна висилати готівкою, моні - ордером, або чеком по адресі:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. BOX 721 Church Street, Annex
New YORK 7, N. Y.

Також можна складати уповноваженим функціонерам Українського Конгресового Комітету або на руки збірщика, якщо має квітар Українського Народного Фонду та повновласть збирати Національний Даток.

5. Національний Даток можна складати теж ратами, якщо платник не в спроможності зложити його відразу.

6. Хто з будь яких причин (безробіття, хвороба, на пенсії тощо) невилі зложити Національного Датку, — може прислати довільну пожертву.

7.

За пожертву в сумі 100 долярів і вище видається мистецька настінна **ГРАМОТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ**.

8.

Кожний платник повинен допильнувати, щоб Національний Даток зложили теж його знайомі, сусіди, рідня, а зокрема ті організації, яких він є членом.

9.

Імена платників Національного Датку та жертводавців оголошуються в часописах та звідомленнях.

10.

Присилайте адреси Ваших знайомих, які не дістали цієї книжки, щоби й їх можна було запросити до участі в Народному Фонді.

Ви питаєте, — чому я плачу Національний Даток?
Відповідь коротка: 10 долярів — це не слова, а діло.
А у світі рідше конкретне діло, а не порожні балачки.

Не лише сам плати Національний Даток, але нагадай про цю повинність також своїм приятелям і знайомим.
Передай їм цю брошуру та готову коверту.

Якщо потребуєте для Ваших дітей збірку українських поезій, — напишіть про це до Народного Фонду, а Вам буде вислано безплатно **УКРАЇНСЬКИЙ ДЕКЛЯМАТОР**.

**АДРЕСА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. BOX 721 CHURCH STREET ANNEX
NEW YORK 7, N. Y.**

